

«Η Ελλάδα επιστρέφει μέσα από την Καινοτομία»

Βασικά ευρήματα

- Οι ξένες Επενδύσεις στην Καινοτομία και την Υψηλή Τεχνολογία (ΕΚΥΤ) τονώνουν την εγχώρια καινοτομία, ενισχύουν τη μεταφορά τεχνογνωσίας και τεχνολογίας, την ψηφιακή προσαρμοστικότητα, και την παραγωγικότητα στις χώρες υποδοχής, και βελτιώνουν τις δυνατότητες συμμετοχής σε παγκόσμιες αλυσίδες αξίας.
- Σύμφωνα με τη διεθνή εμπειρία και ειδική μελέτη του ΣΕΒ σε συνεργασία με την Accenture, οι σημαντικότεροι κοινόι παράγοντες που διευκολύνουν τις ΕΚΥΤ είναι: οι Ψηφιακές Δεξιότητες και η Εκπαίδευση, η Ψηφιοποίηση, οι Υποδομές, το Οικοσύστημα Καινοτομίας, τα Φορολογικά Κίνητρα και οι Εστιασμένες Πολιτικές Προώθησης Ψηφιακών Επενδύσεων.
- Η Ελλάδα έχει ήδη καταβάλει σημαντικές προσπάθειες όσον αφορά την αναμόρφωση του οικονομικού της μοντέλου και τον μετασχηματισμό του σε ελκυστικό προορισμό για ξένες επενδύσεις. Η ραγδαία άνοδος των άμεσων ξένων επενδύσεων που έχει παρατηρηθεί στη χώρα τον τελευταίο χρόνο αποτελεί απόδειξη των παραπάνω.
- Ωστόσο, υπάρχουν σημαντικά περιθώρια ανάπτυξης εφόσον ξεπεράσει τους δομικούς περιορισμούς της και προσελκύσει επιπλέον επενδυτές στη χώρα. Ιδιωτικός και δημόσιος τομέας θα πρέπει να ενώσουν δυνάμεις και να δράσουν παράλληλα, ώστε να βελτιωθεί η εμπειρία των επενδυτών.
- Η μελέτη εντόπισε 6 βασικά προαπαιτούμενα: Στοχευμένες επικοινωνιακές δράσεις για την ανάδειξη της Ελλάδας ως ελκυστικό προορισμό για ξένες επενδύσεις, Συνεχής βελτίωση της εμπειρίας των επενδυτών και άρση των εμποδίων, Κίνητρα εστιασμένα σε ξένες επενδύσεις στην Καινοτομία και την Υψηλή Τεχνολογία, Συνεχής αναβάθμιση των δεξιοτήτων και αύξηση της δεξαμενής του επιστημονικού δυναμικού, Περαιτέρω επένδυση στην καινοτομία και στη δημιουργία νέων οικοσυστημάτων υψηλής τεχνολογίας, Διασφάλιση της έγκαιρης και αποτελεσματικής εφαρμογής του προγράμματος «Ελλάδα 2.0».
- Ο ΣΕΒ οργανώνει το Συνέδριο της 1^{ης} Δεκεμβρίου “Reinventing Greece through Investments in Innovation” με προσκεκλημένους ομιλητές επιχειρηματίες και επικεφαλής πολυεθνικών που έχουν ήδη πραγματοποιήσει επιτυχημένες επενδύσεις στην Ελλάδα. Σκοπός είναι να δουλέψουμε συλλογικά πάνω στην υπάρχουσα εμπειρία τους, να προβάλλουμε διεθνώς τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα της χώρας μας και να κάνουμε προτάσεις για την επόμενη ημέρα του επενδυτικού προφίλ της χώρας μας.

Η ικανότητα μίας χώρας να καινοτομεί συνδέεται άμεσα με την ανταγωνιστικότητα, τη δημιουργία καλών θέσεων εργασίας, την αξιοποίηση του ερευνητικού και επιστημονικού της δυναμικού, την αντιμετώπιση κρίσιμων προκλήσεων των επιχειρήσεων και της κοινωνίας, και εν τέλει, με υψηλότερο βιοτικό επίπεδο. Σημαντική παράμετρος για την καινοτομία είναι η σύνδεση ΑΕΙ, Ερευνητικών Κέντρων και Επιχειρήσεων, τα κίνητρα, αλλά και η ενσωμάτωσή της σε κάθε πτυχή της ανθρώπινης δραστηριότητας. Παράλληλα όμως, η ανάπτυξη καινοτομίας περνάει και από την προσέλκυση επενδύσεων επικεντρωμένων στην τεχνολογική ανάπτυξη, την αξιοποίηση δεδομένων, τη σύνδεση με τους υπόλοιπους σημαντικούς κλάδους της οικονομίας, από τη βιομηχανία μέχρι τη ναυτιλία.

Για τον ΣΕΒ, η ενίσχυση της ικανότητάς μας να καινοτομούμε βρίσκεται στον πυρήνα της προσπάθειας για μια κοινωνία και οικονομία που ευημερεί και ο στόχος είναι να συμβάλει εποικοδομητικά ώστε να αξιοποιηθεί η θετική δυναμική που έχει δημιουργήσει η Ελλάδα μετά από τεράστια συλλογική προσπάθεια, και να προβληθεί εστιασμένα η χώρα ως ελκυστικός επενδυτικός προορισμός για επενδύσεις στην καινοτομία.

Τομέας Καινοτομίας

Διευθύντρια: Μάγκυ Αθανασιάδη

Senior Advisor: Κώστας Τρούλος

Associate Advisor: Βασίλης Κατσαντώνης

Για πληροφορίες: E: innovation@sev.org.gr | T: 211 5006 165

Οι απόψεις στην παρούσα έκθεση είναι των συγγραφέων και όχι απαραίτητα του ΣΕΒ. Ο ΣΕΒ δεν φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιλαμβάνει η έκθεση.

Ο τεχνολογικός τομέας μπορεί να συνεισφέρει ουσιαστικά στο ΑΕΠ της χώρας τα επόμενα χρόνια και να έχει ένα επιδραστικό χαρακτήρα, ώστε να μπολιάσει την υπόλοιπη οικονομία με καινοτομία και εξωστρέφεια.

Τον τελευταίο χρόνο, ολοένα και περισσότερες Πολυεθνικές Επιχειρήσεις Τεχνολογίας και Καινοτομίας (συμπεριλαμβανομένων των Microsoft, Pfizer, Oracle, Cisco, Team Viewer, κ.λπ.) έχουν επενδύσει σε όλη την Ελλάδα αναπτύσσοντας κέντρα καινοτομίας, data centers, κέντρα ικανοτήτων ή κέντρα έρευνας και ανάπτυξης.. Τέτοιες επενδυτικές πρωτοβουλίες ενισχύουν τη μεταφορά τεχνογνωσίας και τεχνολογίας, την ψηφιακή προσαρμοστικότητα, και την παραγωγικότητα στις χώρες υποδοχής, τονώνουν την εγχώρια καινοτομία, και βελτιώνουν τις δυνατότητες συμμετοχής σε παγκόσμιες αλυσίδες αξίας. Παράλληλα, παράγουν σημαντική προστιθέμενη αξία για την εγχώρια οικονομία και τις τοπικές κοινωνίες σε πολλά επίπεδα ταυτόχρονα. Στο πλαίσιο αυτό ο ΣΕΒ αναλαμβάνει μια πρωτοβουλία διάρκειας για την προσέλκυση επενδύσεων στην καινοτομία και την υψηλή τεχνολογία που ξεκινάει με το διαδικτυακό Συνέδριο [“Reinventing Greece through Investments in Innovation”, την 1η Δεκεμβρίου 2021](#). Στο Συνέδριο θα προβληθεί η υπάρχουσα εμπειρία διεθνών επενδυτών, θα συζητηθούν προτάσεις για την άρση των εμποδίων που αντιμετωπίζουν και θα αναδειχθεί η προστιθέμενη αξία που φέρνουν οι επενδύσεις στην καινοτομία αξιοποιώντας και τα συμπεράσματα της μελέτης [«Destination Greece: Attracting Digital & Innovation Investments»](#) που υλοποίησε η [Accenture](#) για λογαριασμό του ΣΕΒ. Τα βασικά συμπεράσματα και προτάσεις παρουσιάζονται στο παρόν **Special Report**.

Παράγοντες που επηρεάζουν τις επενδύσεις στην τεχνολογία και την καινοτομία σε μια χώρα.

Καθώς εντείνεται ο διεθνής ανταγωνισμός για την προσέλκυση ξένων επενδύσεων υψηλής τεχνολογίας και καινοτομίας έχει ιδιαίτερη σημασία ο εντοπισμός εκείνων των κρίσιμων παραμέτρων που λαμβάνουν υπόψη κατά προτεραιότητα οι πολυεθνικές επιχειρήσεις που έχουν στο επίκεντρό τους την καινοτομία και την υψηλή τεχνολογία, προκειμένου να επιλέξουν μια χώρα για να επενδύσουν.

Σημαντικό ρόλο παίζουν οι υποδομές, το επίπεδο ψηφιοποίησης, το ευρύτερο οικοσύστημα καινοτομίας, το επίπεδο εκπαίδευσης και κατάρτισης, τα οικονομικά κίνητρα, το εργασιακό καθεστώς και η πολιτική σταθερότητα. Όμως, όταν μιλάμε για επενδύσεις στην καινοτομία, το πιο σημαντικό που ψάχνουν οι επενδυτές είναι μία δεξαμενή εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού που έχει τις δυνατότητες να ανταποκριθεί στις υψηλές απαιτήσεις των εταιρειών αυτών. Το επιχειρηματικό περιβάλλον, η λειτουργία των θεσμών, και η ποιότητα ζωής συμβάλουν υποστηρικτικά στην επιλογή της χώρας υποδοχής.

Όλοι οι προαναφερόμενοι παράγοντες επιδρούν «ξεκλειδώνοντας» τις επενδύσεις αρχικά και μεγιστοποιώντας το αποτύπωμά τους στην ανάπτυξη της ψηφιακής τεχνολογίας και καινοτομίας στη συνέχεια.

Τα ισχυρά σημεία της Ελλάδας σήμερα

Η ελκυστικότητα της Ελλάδας για επενδύσεις στην καινοτομία και την τεχνολογία βελτιώνεται συνεχώς και οι λόγοι για αυτή την εξέλιξη δεν είναι συγκυριακοί. Το υψηλό μορφωτικό επίπεδο και ταλέντο που υπάρχει στην Ελλάδα έχει λειτουργήσει καταλυτικά για τις τεχνολογικές επενδύσεις. Την ίδια στιγμή, οι χιλιάδες καλά καταρτισμένοι νέοι και νέες που έφυγαν την περίοδο του Brain Drain και επιδιώκουν να επαναπατριστούν δίνουν ισχυρό έρεισμα για επενδύσεις, ενώ τα φορολογικά κίνητρα που δίνονται σε φορολογικούς κατοίκους του εξωτερικού για να δουλέψουν με φυσική παρουσία στην Ελλάδα αναμένεται να βοηθήσουν το επονομαζόμενο Brain Regain. Παράλληλα, η ποιότητα ζωής και το κλίμα της Ελλάδας αποτελούν ισχυρό έρεισμα για προσέλκυση ψηφιακών εργαζομένων. Το ανερχόμενο οικοσύστημα καινοτομίας, περιλαμβάνει πλέον ελληνικές startups και scaleups που εξελίσσονται από απλός πόλος προσέλκυσης νέων επενδύσεων, σε μια πηγή αξιόπιστων εταιρών που παρέχουν προστιθέμενη αξία και καινοτομικότητα στις τεχνολογικές πολυεθνικές που επενδύουν στην Ελλάδα. Τα Ελληνικά Πανεπιστήμια με το υψηλού επιπέδου ερευνητικό δυναμικό ανοίγονται σιγά σιγά προς τις επιχειρήσεις και τις ανάγκες τους.

Όλα τα παραπάνω σε συνδυασμό με μια σειρά μεταρρυθμίσεων που έχουν βοηθήσει τη χώρα να βελτιώσει την ανταγωνιστικότητα (World Competitiveness Yearbook, Institute for Management Development), τη διαφθορά (Transparency International) και τη φορολογία (Tax Foundation) δημιουργούν ένα θετικό momentum, μία ευκαιρία για την Ελλάδα να μπει σε μία ανοδική επενδυτική τροχιά.

Ζητούμενο η διατήρηση της επενδυτικής δυναμικής (momentum)

Η αναζωογονημένη επενδυτική διάθεση των Πολυεθνικών Καινοτομίας και Υψηλής Τεχνολογίας σε όλο τον κόσμο, δείχνει ότι η Ελλάδα είναι σημαντικό να διατηρήσει την ορμή (momentum) της μεταρρυθμιστικής προσπάθειας, αλλά και να προχωρήσει σε ταχείες και άμεσου αποτελέσματος «χειρουργικές» παρεμβάσεις, για τη βελτίωση της συνολικής εμπειρίας των επενδυτών που δραστηριοποιούνται, ή που θέλουν να δραστηριοποιηθούν στη χώρα.

Ιδιωτικός και δημόσιος τομέας θα πρέπει να ενώσουν δυνάμεις και να δράσουν παράλληλα, ώστε να επιτευχθούν **6 βασικά προαπαιτούμενα** για την προσέλκυση περισσότερων ξένων επενδύσεων στην Καινοτομία και την Υψηλή Τεχνολογία:

- Στοχευμένες επικοινωνιακές δράσεις για την ανάδειξη της Ελλάδας ως ελκυστικό προορισμό για ξένες επενδύσεις στην Καινοτομία και την Υψηλή Τεχνολογία
- Συνεχής βελτίωση της εμπειρίας των επενδυτών και άρση των εμποδίων
- Κίνητρα εστιασμένα σε ξένες επενδύσεις στην Καινοτομία και την Υψηλή Τεχνολογία
- Συνεχής αναβάθμιση των δεξιοτήτων και αύξηση της δεξαμενής του επιστημονικού δυναμικού
- Περαιτέρω επένδυση στην καινοτομία και στη δημιουργία νέων οικοσυστημάτων υψηλής τεχνολογίας
- Διασφάλιση της έγκαιρης και αποτελεσματικής εφαρμογής του προγράμματος «Ελλάδα 2.0»

“Destination Greece: Attracting Digital & Innovation Investment” – Σύνοψη της μελέτης της Accenture για τον ΣΕΒ

Οι «tech-τονικές» αλλαγές στην παγκόσμια παραγωγή και η προσέλκυση Ξένων Επενδύσεων σε Υψηλή Τεχνολογία και Καινοτομία

Οι ψηφιακές τεχνολογίες μετασχηματίζουν τις κοινωνίες μας, αλλάζοντας στην ουσία τον τρόπο με τον οποίο δουλεύουμε, αλληλοεπιδρούμε, παράγουμε, αλλά και καταναλώνουμε. Αν και η τεχνολογία συνιστούσε πάντα δύναμη αλλαγής, η ταχύτητα, το εύρος και οι συνδυαστικές επιπτώσεις των αναδυόμενων ψηφιακών τεχνολογιών είναι αυτές που δίνουν το έναυσμα για τον εκθετικό ψηφιακό μετασχηματισμό και καθιερώνουν τη Βιομηχανία 4.0 ως μία διακριτή από μόνη της τεχνολογική περίοδο. Οι σχετικές εξελίξεις, επιταχύνθηκαν από την πανδημική κρίση της COVID-19 και από την ταχύτατη διαδικασία ψηφιοποίησης που λάμβανε χώρα στην οικονομική και κοινωνική ζωή.

Κατά τη διάρκεια αυτής της ψηφιακής επανάστασης, αναδύθηκε μία νέα ομάδα επιχειρήσεων που είναι οι Πολυεθνικές Καινοτομίας και Υψηλής Τεχνολογίας (πχ. Microsoft, Oracle, Pfizer, Tesla). Οι επιχειρήσεις αυτές τοποθετούν την καινοτομία και τις ψηφιακές τεχνολογίες στο επίκεντρο των επιχειρηματικών τους μοντέλων και διεισδύουν σε ξένες αγορές με μεγαλύτερη ευκολία και χαμηλότερο κόστος από τις παραδοσιακές πολυεθνικές, παρέχοντας καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες. Με την παρουσία τους, ταρασσουν τα παραδοσιακά σχήματα και πρότυπα παραγωγής. Έχουν επίσης οδηγήσει στην εμφάνιση ενός νέου τύπου ξένων επενδύσεων που έχουν επίκεντρο τις ψηφιακές τεχνολογίες και την εφαρμοσμένη καινοτομία. Αφορούν σε επενδύσεις για τη δημιουργία και λειτουργία κέντρων καινοτομίας, data centers,

κέντρων ικανοτήτων ή κέντρων έρευνας και ανάπτυξης. Οι Ξένες Επενδύσεις Καινοτομίας και Υψηλής Τεχνολογίας, πυροδοτούν πολλαπλασιαστικά οφέλη για την οικονομία. Ενισχύουν τη μεταφορά τεχνογνωσίας και τεχνολογίας, την ψηφιακή προσαρμοστικότητα, και την παραγωγικότητα στις χώρες υποδοχής, ενώ τονώνουν τόσο την εγχώρια καινοτομία, όσο και τη δυνατότητα συμμετοχής σε παγκόσμιες αλυσίδες αξίας.

Τι κοιτούν οι επενδυτές για να επιλέξουν χώρα που θα επενδύσουν στην καινοτομία

Πού πρέπει να επικεντρωθούν οι χώρες για την προσέλκυση επενδύσεων στην ψηφιακή τεχνολογία και την καινοτομία; Υπάρχει μια «μυστική συνταγή» για τη δημιουργία ενός φιλικού για τις ψηφιακές τεχνολογίες επενδυτικού περιβάλλοντος;

Το που θα πραγματοποιηθούν αυτού του τύπου οι επενδύσεις εξαρτάται από έξι κρίσιμους παράγοντες που θα κρίνουν την δυνατότητα επιτυχούς υλοποίησής τους και τρεις συστημικούς διευκολυντές που θα ενισχύσουν τις πιθανότητες προσέλκυσης τους, όπως περιγράφεται παρακάτω:

Οι «κρίσιμοι παράγοντες» για την υλοποίηση Επενδύσεων σε Καινοτομία και Υψηλή Τεχνολογία	Προπορευόμενες χώρες (ενδεικτική λίστα)
<u>Ψηφιακές Δεξιότητες και Εκπαίδευση</u>	Σκανδιναβικές χώρες, Χονγκ Κονγκ, Πορτογαλία
<u>Ψηφιακή Οικονομία</u>	Γερμανία, Εσθονία, Σιγκαπούρη
<u>Ψηφιακές Υποδομές</u>	Σκανδιναβικές Χώρες, Ηνωμένο Βασίλειο
<u>Σύστημα Καινοτομίας</u>	Λιθουανία, Πολωνία, Γαλλία, Ηνωμένο Βασίλειο
<u>Καινοτομία & Κίνητρα στην Εκπαίδευση</u>	Σιγκαπούρη, Ισραήλ, Κύπρος, Ηνωμένο Βασίλειο
<u>Εστιασμένες Πολιτικές Προώθησης Ψηφιακών Επενδύσεων</u>	Ιρλανδία, Γαλλία, Χονγκ Κονγκ, Ηνωμένο Βασίλειο
Οι «συστημικοί διευκολυντές» για την προσέλκυση Επενδύσεων σε Καινοτομία και Υψηλή Τεχνολογία	Προπορευόμενες χώρες (ενδεικτική λίστα)
<u>Επιχειρηματικό περιβάλλον & Θεσμοί της Πολιτείας</u>	Σιγκαπούρη, Φινλανδία, Δανία
<u>Φυσικές Υποδομές</u>	Ολλανδία, Σουηδία, Σιγκαπούρη
<u>Διασυνδεδεμένες πόλεις & Ποιότητα Ζωής</u>	Ισπανία, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα

Η εικόνα της Ελλάδας σήμερα για τους επενδυτές

Τα τελευταία χρόνια, η Ελλάδα έχει σημειώσει αξιοσημείωτη πρόοδο και οι δομικές και ψηφιακές εξελίξεις σε συνδυασμό με την ισχυρή δέσμευση της Δημόσιας Διοίκησης αρχίζουν να εμφανίζουν αποτελέσματα.

- **Η ελληνική οικονομία ανακάμπτει:** Μετά από σχεδόν δέκα χρόνια οικονομικής κρίσης και ύφεσης, η ελληνική οικονομία βρίσκεται σε καλό δρόμο για την επίτευξη των συμφωνηθέντων στόχων πρωτογενούς πλεονάσματος. Παρά την πανδημία COVID-19 και την επίδρασή της σε ολόκληρη την οικονομία, το ΑΕΠ της Ελλάδας αυξήθηκε κατά 4,4% το πρώτο τρίμηνο του 2021 (σε σύγκριση με το 4ο τρίμηνο του 2020) και τώρα βρίσκεται μόλις 2,3% κάτω από το επίπεδο του πρώτου τριμήνου του 2020. Οι διεθνείς αγορές αντέδρασαν θετικά και έχουν οδηγήσει τις αποδόσεις των ελληνικών κρατικών ομολόγων στα χαμηλότερα επίπεδα της τελευταίας δεκαετίας, καθώς και οι διεθνείς οίκοι αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας βελτιώνουν τις αξιολογήσεις τους για την Ελλάδα.
- **Η αξιοπιστία της Ελλάδας αυξάνεται:** Η προσπάθεια της ελληνικής κυβέρνησης για φιλικές προς τις επιχειρήσεις μεταρρυθμίσεις και η μέχρι στιγμής αποτελεσματική διαχείριση της πανδημίας του Covid-19 έχει ανατρέψει τις αρνητικές προκαταλήψεις, έχει κερδίσει τον παγκόσμιο έπαινο και έχει αναζωογονήσει την εθνική εμπιστοσύνη.
- **Οι ξένοι επενδυτές ποντάρουν στην Ελλάδα:** Τον τελευταίο χρόνο, ολοένα και περισσότερες πολυεθνικές εταιρίες (συμπεριλαμβανομένων των Microsoft, Pfizer, Cisco, Volkswagen, κ.λπ.) επενδύουν στην Ελλάδα, μια εξέλιξη που αντανάκλαται και στη βελτιούμενη κατάταξη της Ελλάδας ως ένας όλο και πιο ελκυστικός επενδυτικός προορισμός (άνοδος 6 θέσεων στην Ευρώπη, από 29^ο το 2019 σε 23^ο το 2020 (βλ. [EY Attractiveness Survey](#), 2021).
- **Το πρόγραμμα Ελλάδα 2.0:** Το Ελληνικό πρόγραμμα Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, [Ελλάδα 2.0](#), είναι μεταξύ των πρώτων εθνικών σχεδίων RRF που εγκρίθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και έχει επαινεθεί για την ευρύτητα και την πληρότητά του. Με περισσότερες από 60 μεταρρυθμίσεις και 100 επενδύσεις, αναμένεται να διοχετεύσει 32 δισ. ευρώ στην ελληνική οικονομία, να ενισχύσει το ΑΕΠ κατά 7 ποσοστιαίες μονάδες και να δημιουργήσει 180.000 θέσεις εργασίας έως το 2026.¹
- **Από τον «γραφειοκρατικό λαβύρινθο» στο «κόκκινο χαλί»:** Η σημαντικά μειωμένη φορολογία για την εργασία και το κεφάλαιο, οι μεταρρυθμίσεις στα εργασιακά και στο Πτωχευτικό Δίκαιο, η μεταρρύθμιση του νομικού πλαισίου Στρατηγικών Επενδύσεων και η αναμόρφωση του πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων έχουν μειώσει τη γραφειοκρατία και απλοποιήσει σημαντικά την υποδοχή των επενδύσεων, κάτι που αναμένεται να φανεί ακόμα πιο έντονα στην περίοδο αμέσως μετά το τέλος της πανδημίας.
- **Το ανθρώπινο κεφάλαιο της Ελλάδας:** Οι Έλληνες έχουν υψηλό μορφωτικό επίπεδο (4ο υψηλότερο ποσοστό εγγράφων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση μεταξύ των χωρών του ΟΟΣΑ), με καλές γνώσεις ξένων γλωσσών (πάνω από το 60% των Ελλήνων μιλούν τουλάχιστον μία ξένη γλώσσα) και με ποσοστό αποφοίτων STEM στον μέσο όρο της ΕΕ².
- **Η ψηφιοποίηση βρίσκεται στο επίκεντρο της μεταρρυθμιστικής ατζέντας:** Η ελληνική κυβέρνηση έχει κάνει τολμηρές κινήσεις όσον αφορά τη ψηφιοποίηση της Δημόσιας Διοίκησης και την ευρύτερη οικονομία και κοινωνία. Η Ψηφιακή Βίβλος, το [Gov.gr](#) με περισσότερες από 1.000 ψηφιακές υπηρεσίες G2C/G2B, το Know Your Customer (KYC), η δημοπρασία πολλαπλών ζωνών 5G, η υιοθέτηση μιας στρατηγικής cloud-first, κ.λπ. είναι μόνο τα πρώτα βήματα σε αυτό ταξίδι

¹ Σχέδιο Ελλάδα 2.0, <https://government.gov.gr>

² Education at a Glance 2019, OECD, https://www.oecd.org/education/education-at-a-glance/EAG2019_CN_GRC.pdf

μετασχηματισμού και μεταμόρφωσης. Το 25% των επιχορηγήσεων του Ταμείου Ανθεκτικότητας και Ανάπτυξης θα διατεθεί για ψηφιακό μετασχηματισμό.

- **Το τραπεζικό σύστημα της Ελλάδας** δείχνει σημάδια ανάκαμψης και μεταβαίνει από πηγή συστημικού κινδύνου σε θεσμικό θεμέλιο χρηματοδότησης της οικονομίας μετά και την επέκταση του του προγράμματος Hercules για τη μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων το 2021. Επιπλέον, το σχετικό με την Ελλάδα 2.0, κονδύλι δανείου ύψους 12,7 δισ. ευρώ, αναμένεται να ενισχύσει περαιτέρω τις ιδιωτικές επενδύσεις για την υλοποίηση έργων κυρίως στους τομείς των ψηφιακών τεχνολογιών, της πράσινης ανάπτυξης και της Έρευνας και Ανάπτυξης.
- **Προορισμός Ελλάδα:** Τα φυσικά αξιοθέατα της Ελλάδας, η ποιότητα ζωής, η πολιτιστική κληρονομιά και το κλίμα δημιουργούν έναν ελκυστικό προορισμό όχι μόνο για τους τουρίστες, αλλά και για τους ψηφιακούς νομάδες και τις ψηφιακές πολυεθνικές.

Τι μας είπαν επενδυτές που επένδυσαν στην Ελλάδα

Οι προαναφερθέντες κρίσιμοι παράγοντες υλοποίησης και συστημικοί διευκολυντές προσέλκυσης επενδυτών επηρεάζουν σημαντικά τις αποφάσεις των πολυεθνικών επιχειρήσεων κατά τη διαδικασία επιλογής των χωρών που θα φιλοξενήσουν τις επενδύσεις τους. Άλλοι παράγοντες που επηρεάζουν είναι οι στρατηγικές διεθνοποίησης και επενδύσεων της κάθε μητρικής εταιρείας και η δυναμική και οι εσωτερικές δυνατότητες των τοπικών θυγατρικών να ανταποκρίνονται γρήγορα σε ευκαιρίες ανάπτυξης και διαδικασίες υποβολής προσφορών.

Η αποκωδικοποίηση και ερμηνεία της πρόσφατης επενδυτικής αναζωπύρωσης στην Ελλάδα είναι ζωτικής σημασίας για τον εντοπισμό διδαγμάτων και για την περαιτέρω ενίσχυση του επενδυτικού ενδιαφέροντος των Πολυεθνικών Καινοτομίας και Υψηλής Τεχνολογίας για τη χώρα.

Μέσα από συνεντεύξεις³, επιβεβαιώθηκε η υπόθεση ότι οι Πολυεθνικές Καινοτομίας και Υψηλής Τεχνολογίας που επένδυσαν με επιτυχία στην Ελλάδα, εκπόνησαν η καθεμιά τη δική της εταιρική στρατηγική για να προσδιορίσει το «τι», «πού» και «πότε» των επενδυτικών της αποφάσεων, ανάλογα με την εστίαση της στην αγορά, το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα και τα μοναδικά της εμπορικά χαρακτηριστικά.

Από την ανάλυση, ωστόσο, προκύπτει ότι υπάρχει ένα σύνολο κοινών παραγόντων που επηρεάζουν τις επενδυτικές αποφάσεις όλων των πολυεθνικών από την αρχή ως το τέλος των σχετικών διαδικασιών και που εν τέλει, «ξεκλειδώνουν» τις επενδύσεις ψηφιακής τεχνολογίας και την ανάπτυξη της καινοτομίας στις χώρες όπου επενδύουν.

Ειδικά για την Ελλάδα, οι πολυεθνικοί επενδυτές απάντησαν πως θεωρούν σημαντικά τα ακόλουθα:

- **Το Δίκτυο της Ελληνικής Διασποράς:** Έλληνες επικεφαλής Πολυεθνικών Καινοτομίας και Υψηλής Τεχνολογίας παρείχαν πληροφορίες, και καθοδήγηση στις ελληνικές θυγατρικές τους κατά την διαδικασία της εσωτερικής υποβολής προσφορών.
- **Η δύναμη, η ευελιξία και ο χρονισμός των τοπικών θυγατρικών – «Οι ετοιμοπόλεμες ομάδες» με διάθεση, δυνατότητες, αλλά και δέσμευση** για να κάνουν «το κάτι παραπάνω» και να αντιμετωπίσουν με επιτυχία τον ανταγωνισμό στο εσωτερικό των πολυεθνικών υψηλής τεχνολογίας⁴.

³ Λόγω της διαβάθμισης των απαιτούμενων πληροφοριών, εφαρμόστηκε η μεθοδολογία «μελετών περίπτωσης» μέσω μιας σειράς συνεντεύξεων με τους Διευθύνοντες Συμβούλους εννέα Πολυεθνικών Υψηλής Τεχνολογίας και Καινοτομίας με παρουσία στην Ελλάδα.

⁴ Subsidiaries of the Digital MNE that are also candidates for receiving the investment from the MNE's headquarters.

- **Επισήμανση τοπικών θελκτικών στοιχείων που συμπληρώνουν την επένδυση:** Μια μικρή αγορά όπως η ελληνική, πρέπει να προβάλλει, στο κάδρο μιας πιθανής επένδυσης, και τα ευρύτερα θετικά χαρακτηριστικά όπως ενδεικτικά, τη γεωγραφική θέση της χώρας, την πολιτιστική της κληρονομιά, την εφευρετικότητα των ελληνικών ταλέντων, την ποιότητα ζωής, ακόμα και τη βολική για μεγάλο μέρος του πλανήτη, ζώνη ώρας.
- **Δέσμευση της πολιτικής ηγεσίας τόσο για τη συνέχιση των μεταρρυθμίσεων, την άρση εμποδίων, και την αποτελεσματική αντιμετώπιση ad hoc ζητημάτων.**
- **Εγχώρια στελέχη και κυρίως ένας «Πολυμήχανος» Project Manager** διαχειριστής με τεχνογνωσία να ελιχθεί στην ελληνική γραφειοκρατία και να βοηθήσει στην τελική πραγμάτωση των ψηφιακών επενδύσεων.

Σχέδιο δράσης για την προσέλκυση επενδύσεων στην καινοτομία

Η αναζωογονημένη επενδυτική διάθεση των Πολυεθνικών Καινοτομίας και Υψηλής Τεχνολογίας σε όλο τον κόσμο, σημαίνει ότι η Ελλάδα είναι σημαντικό να διατηρήσει την ορμή (momentum) της μεταρρυθμιστικής προσπάθειας, αλλά και να προχωρήσει σε ταχείες και άμεσου αποτελέσματος «χειρουργικές παρεμβάσεις», για τη βελτίωση της συνολικής εμπειρίας των επενδυτών που δραστηριοποιούνται, ή που θέλουν να δραστηριοποιηθούν, στη χώρα. Για να επιτευχθεί αυτό, θα πρέπει **ιδιωτικός και δημόσιος τομέας να ενώσουν δυνάμεις και να δράσουν παράλληλα, υπό την καθοδήγηση και τον συντονισμό των υπευθύνων χάραξης πολιτικής** και να εφαρμόσουν ένα δομημένο σχέδιο δράσης προσέλκυσης ξένων επενδύσεων ακολουθώντας ταυτόχρονα ένα σύνολο [22 διακριτών πρωτοβουλιών](#) που εστιάζουν στα ακόλουθα θέματα:

- **Ανάδειξη της Ελλάδας ως ελκυστικό προορισμό για ξένες επενδύσεις στην Καινοτομία και την Υψηλή Τεχνολογία: Η συμπλήρωση της επενδυτικής προβολής της χώρας με στοχευμένες πρωτοβουλίες ειδικά για τις ψηφιακές τεχνολογίες, θα ενισχύσει και τη συνολική προβολή.** Το Πρόγραμμα Επενδύσεων της Διασποράς αποτελεί ένα ισχυρό εργαλείο για την προσέλκυση ψηφιακών επενδύσεων, ενώ παράλληλα, μια στοχευμένη εκστρατεία, αλλά και η ενισχυμένη συμμετοχή σε σχετικές διεθνείς εκδηλώσεις και roadshows, θα σηματοδοτήσει τη φιλοδοξία της Ελλάδας να καταστεί αναγνωρίσιμος και υψηλής σημαντικότητας επενδυτικός προορισμός.
- **Ικανότητα υπερπήδησης των εμποδίων:** Για τη διευκόλυνση της υλοποίησης επενδύσεων πολυεθνικών επιχειρήσεων, καταλυτικό ρόλο παίζουν οι ικανότητες των εγχώριων μάνατζερς με ικανότητες διαχείρισης, τόσο των συναλλαγών με τη δημόσια διοίκηση, όσο και της γραφειοκρατίας.
- **Ενίσχυση των ικανοτήτων που σχετίζονται με επενδύσεις σε όλα τα επίπεδα:** Για παράδειγμα, η καθιέρωση ενός Συμβουλίου επενδύσεων Καινοτομίας και Υψηλής Τεχνολογίας, αποτελούμενο από υπεύθυνους χάραξης πολιτικών, επικεφαλής επιχειρήσεων, επενδυτές venture capitalists και εξέχοντες ακαδημαϊκούς, μπορεί να αξιοποιήσει την υψηλή τεχνογνωσία και να προσελκύσει επιπλέον επενδύσεις Πολυεθνικών Υψηλής Τεχνολογίας και Καινοτομίας. Επιπλέον, η δημιουργία μιας ειδικής, διακυβερνητικής ομάδας μπορεί να υποστηρίξει περαιτέρω τη λειτουργικότητα τέτοιων επενδύσεων. Τέλος, σημαντική ώθηση μπορεί να δώσει και η δημιουργία Μηχανισμού Διαχείρισης Επενδυτών, αλλά και η διαρκής δέσμευση της οικονομικής διπλωματίας.
- **Κίνητρα για ξένες επενδύσεις στην Καινοτομία και την Υψηλή Τεχνολογία:** Εκτός από το υφιστάμενο πλαίσιο, μπορούν πρόσθετα να εισαχθούν στοχευμένοι μηχανισμοί ενίσχυσης της ελκυστικότητας του ελληνικών κλάδων ΤΠΕ, αλλά και ολόκληρου του ελληνικού οικοσυστήματος

καινοτομίας. Ενδεικτικά, αναφέρονται η βελτίωση του υφιστάμενου νόμου για τις στρατηγικές επενδύσεις με εστιασμένα προγράμματα κινήτρων ειδικά για τις Πολυεθνικές Καινοτομίας και Υψηλής Τεχνολογίας, οι φορολογικές ελαφρύνσεις εισοδήματος φυσικών προσώπων (ή μειωμένου ενιαίου φορολογικού συντελεστή), η προνομιακή πρόσβαση σε βιομηχανικά/εμπορικά ακίνητα για τις Πολυεθνικές Καινοτομίας και Υψηλής Τεχνολογίας και ο σχεδιασμός εξειδικευμένου πλαισίου συμβάσεων δημοσίων προμηθειών για ψηφιακές υπηρεσίες σε τομείς μείζονος ενδιαφέροντος για τη χώρα.

- **Γεφύρωση του χάσματος δεξιοτήτων:** Αν και η Ελλάδα έχει υψηλό αριθμό αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και σημαντικό ποσοστό εξ από σχολές STEM, η απόκτηση ψηφιακών ικανοτήτων και δεξιοτήτων παραμένει χαμηλή. Πρωτοβουλίες, όπως προσαρμοσμένα προγράμματα πρακτικής άσκησης για αποφοίτους STEM και στοχευμένα προγράμματα κατάρτισης (πχ. για πρόσφατα ανέργους) σε βασικές ψηφιακές τεχνολογίες μπορούν να είναι πρώτες «γρήγορες νίκες», παράλληλα με τις υπόλοιπες διαρθρωτικές αλλαγές στο εκπαιδευτικό σύστημα της Ελλάδας.
- **Επένδυση στην καινοτομία και στα οικοσυστήματα υψηλής τεχνολογίας:** Η ενίσχυση της συνεργασίας της έρευνας που παράγεται στην Ελλάδα με τη βιομηχανία περνάει μέσα από τη διασύνδεση όλων των φορέων καινοτομίας, ώστε να αναδειχθούν δυναμικά οικοσυστήματα υψηλής τεχνολογίας. Οι σχετικές προτάσεις περιλαμβάνουν τη δημιουργία «ελεύθερων ζωνών» με ειδικούς κανονισμούς που θα λειτουργήσουν ως «sandboxes» για τη δοκιμή αναδυόμενων ψηφιακών τεχνολογιών και εφαρμογών, την εισαγωγή προγραμμάτων συνεργασίας για την ενθάρρυνση της διάχυσης της γνώσης που δημιουργείται από ξένες επενδύσεις στην καινοτομία (πχ. προγράμματα προώθησης “Adopt a startup” και pitch «Idea Agora»), καθώς και πρωτοβουλίες όπως αποσπασίες στελεχών μεσαίας διοικητικής ιεραρχίας από Πολυεθνικές Καινοτομίας και Υψηλής Τεχνολογίας προς ελληνικές επιχειρήσεις.
- **«Ελλάδα 2.0»: ένα ολοκληρωμένο, φιλόδοξο και σύγχρονο σχέδιο που πρέπει να εφαρμοστεί.** Η Ελλάδα πρέπει να ξεπεράσει παθογένειες που επηρέασαν αρνητικά την απορρόφηση και κυρίως, αξιοποίηση, των ευρωπαϊκών κονδυλίων, με λιτούς, ευέλικτους και αποτελεσματικούς μηχανισμούς χρηματοδότησης που θα διασφαλίσουν την έγκαιρη υλοποίηση όλων των έργων εθνικών υποδομών και ψηφιακής τεχνολογίας.

Οι επενδύσεις σε Καινοτομία και Υψηλή Τεχνολογία που θα δράσουν ως «Game Changers»

Πέρα όμως από τις οριζόντιες ή στοχευμένες παρεμβάσεις, σε πιο οραματικό επίπεδο, η Ελλάδα μπορεί να αξιοποιήσει ορισμένα από τα μοναδικά της χαρακτηριστικά της και να εξελιχθεί σε κόμβος καινοτομίας διεθνούς εμβέλειας.

Έχουν εντοπιστεί τρεις τομείς που θα μπορούσαν να κάνουν τη διαφορά και να «αλλάξουν το παιχνίδι»:

- **Καθιέρωση του οικοσυστήματος «Αειφορία στο Αρχιπέλαγος»:** Μετά τις περιπτώσεις της Αστυπάλαιας, της Τήλου και της Χάλκης, οι οποίες στοχεύουν στην «πλήρη πράσινη μετάβαση» μέσω της φιλοξενίας αναδυόμενων οικοσυστημάτων καινοτομίας, διαφορετικές περιοχές στην Ελλάδα μπορούν να αποτελέσουν έδρα διαφορετικών οικοσυστημάτων, επικεντρωμένων το καθένα στις ανάγκες της πράσινης μετάβασης, της κυκλικής οικονομίας και της κλιματικής βιωσιμότητας (αγροδιατροφή, τουρισμός, ναυτιλία, μέταλλα, ενέργεια κ.λπ.).
- **Δημιουργία ενός Digital Health Campus:** Δημιουργία του πρώτου Digital Health Campus στην Ελλάδα για να συγκεντρώσει τις Πολυεθνικές Καινοτομίας και Υψηλής Τεχνολογίας, την Ελληνική

φαρμακοβιομηχανία, startups, εμπειρογνώμονες και ερευνητές στο χώρο της υγείας και λοιπούς ειδικούς από τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα. Το Campus θα βοηθήσει στον επαναπροσδιορισμό της υγειονομικής περίθαλψης, μέσω της έρευνας υψηλού επιπέδου και του σχεδιασμού και της ανάπτυξης νέων καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης. Η βελτιωμένη εκμετάλλευση και διασύνδεση των δεδομένων υγείας βρίσκεται στο επίκεντρο της προσπάθειας.

- **Δημιουργία Ταμείου Επενδύσεων Καινοτομίας στην Άμυνα και την Κυβερνοασφάλεια.** Το Ταμείο θα επενδύει σε επιχειρήσεις που διεξάγουν έρευνα ή/και αναπτύσσουν καινοτόμες υπηρεσίες και προϊόντα ψηφιακής άμυνας και ασφάλειας. Αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί μέσω της αξιοποίησης τεχνολογιών «dual use», όπως είναι η Ρομποτική, η Τεχνητή Νοημοσύνη, η Κυβερνοασφάλεια, Additive Manufacturing, κ.λπ. Το κράτος θα μπορούσε να γίνει ο βασικός επενδυτής ενός τέτοιου σχήματος, εργαλαιοποιώντας τα αντισταθμιστικά οφέλη από τα εξοπλιστικά προγράμματα της χώρας.

Η Ελλάδα έχει ήδη καταβάλει σημαντικές προσπάθειες όσον αφορά την αναμόρφωση του οικονομικού της μοντέλου και τον μετασχηματισμό του σε ελκυστικό προορισμό για ξένες επενδύσεις. Η ραγδαία άνοδος των άμεσων ξένων επενδύσεων που έχει παρατηρηθεί στη χώρα τον τελευταίο χρόνο αποτελεί απόδειξη των παραπάνω. Ωστόσο, η Ελλάδα εξακολουθεί να επιδεικνύει σημαντικά περιθώρια ανάπτυξης και διάθεση ώστε να ξεπεράσει τους δομικούς περιορισμούς της και να προσελκύσει επιπλέον επενδυτές στη χώρα.

Για να συνεχίσει να εξελίσσεται η Ελλάδα, δεν πρέπει να «σηκώσει το πόδι από το γκάζι». Αντίθετα, θα πρέπει **ιδιωτικός και δημόσιος τομέας να δράσουν παράλληλα** και να εντείνουν τις προσπάθειες για την υιοθέτηση ενός νέου, ψηφιακού και βιώσιμου μοντέλου ανάπτυξης για την ελληνική οικονομία και κοινωνία.

Το σύνολο της της μελέτης «**Destination Greece: Attracting Digital & Innovation Investments**» που υλοποίησε η Accenture για λογαριασμό του ΣΕΒ μπορείτε να το δείτε [εδώ](#).

Οικονομικά Στοιχεία Μελών ΣΕΒ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

€331 δισ.
64% συνόλου

ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

€58 δισ.
46% συνόλου

ΠΩΛΗΣΕΙΣ

€71 δισ.
40% συνόλου

ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ ΚΕΡΔΗ

€4,6 δισ.
41% συνόλου

ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ

221.000
12% συνόλου

ΜΙΣΘΟΙ

€5,5 δισ.
20% συνόλου

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ

€2,3 δισ.
24% συνόλου

ΦΟΡΟΣ ΕΠΙ ΚΕΡΔΩΝ

€1,2 δισ.
27% συνόλου

Τα ποσοστά αναφέρονται στο σύνολο: α) 33 χιλ. οικονομικών καταστάσεων χρήσης 2019 (ενεργητικό, ίδια κεφάλαια, πωλήσεις και κέρδη), β) των μισθωτών του ιδιωτικού τομέα (εργαζόμενοι), γ) των τακτικών αποδοχών και ασφαλιστικών εισφορών των ασφαλισμένων στον ΕΦΚΑ (μισθοί και ασφαλιστικές εισφορές) και δ) των εσόδων από φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων (φόροι).

Πηγή: Εκτιμήσεις ΣΕΒ με βάση στοιχεία 2019 από ICAP, Υπουργείο Οικονομικών, ΕΦΚΑ, ΕΛΣΤΑΤ.

Όραμα

Οραματιζόμαστε την Ελλάδα ως τη χώρα, που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει και θα μπορεί να επισκεφθεί, να ζήσει και να επενδύσει.

Οραματιζόμαστε μια ανοιχτή, κοινωνικά υπεύθυνη και οικονομικά φιλελεύθερη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προτάσσει την ισχυρή ανάπτυξη ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής. Θέλουμε μια Ελλάδα δυναμικό κέντρο της ευρωπαϊκής περιφέρειας, με στέρεους θεσμούς, ελκυστικό κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, που προάγει τις εξαγωγές, την καινοτόμο επιχειρηματικότητα, την παραγωγή και τις ποιοτικές υπηρεσίες, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη γνώση, τη συνοχή, τις ίσες ευκαιρίες και το κράτος δικαίου.

Αποστολή

Ηγεσία & Γνώση

Ο ΣΕΒ διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον μετασχηματισμό της Ελλάδας σε μια παραγωγική, εξωστρεφή και ανταγωνιστική οικονομία, ως ανεξάρτητος και υπεύθυνος εκπρόσωπος της ιδιωτικής οικονομίας.

Κοινωνικός Εταίρος

Ο ΣΕΒ, ως κοινωνικός εταίρος που πιστεύει στη λειτουργία των θεσμών, προωθεί στα αρμόδια όργανα της Πολιτείας και της Ε.Ε. τις απόψεις και θέσεις της επιχειρηματικής κοινότητας.

Ισχυρός Εκπρόσωπος

Ο ΣΕΒ διαμορφώνει θέσεις, αναλύσεις και προτάσεις πολιτικής για την οικονομία, τη βιομηχανία, την καινοτομία, την απασχόληση, την παιδεία και τις εργασιακές δεξιότητες, τον κοινωνικό διάλογο, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική υπευθυνότητα.

Φορέας Δικτύωσης

Ο ΣΕΒ δικτυώνει τα μέλη του μεταξύ τους & με τα κέντρα αποφάσεων (εγχώρια και διεθνή), με στόχο τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας.

Σύγχρονες Επιχειρήσεις, Σύγχρονη Ελλάδα

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων
και βιομηχανιών

Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα
T: 211 5006 000
F: 210 3222 929
E: info@sev.org.gr
www.sev.org.gr

SEV Hellenic Federation
of Enterprises

168, Avenue de Cortenbergh
B-1000 Bruxelles
T: +32 (0) 2 662 26 85
E: kdiamantouros@sev.org.gr

ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ ΜΑΣ
ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ

